

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра лісівництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ ЛіСПГ
проф. Роман ВАСИЛИШИН
03.06. 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри лісівництва
протокол №22 від 28.05.2024 р.
Завідувач кафедри, доц.
Наталія ПУЗРІНА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Лісове господарство»
Гарант ОП
доц. Наталія ПУЗРІНА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БІОТЕХНІЯ»**

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Освітня програма «Лісове господарство»

Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства

Розробники: асистент, доктор філософії Гуржій Р.В., к. с.-г. н., доц. Білоус В.М.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Біотехнія»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	205 «Лісове господарство»	
Освітня програма	Лісове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	3 (2024-2025)	
Семестр	6	
Лекційні заняття	15 год	
Практичні заняття	30 год	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	75 год	
Навчальна практика	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Дисципліна «Біотехнія» є профільною дисципліною і важливою складовою частиною підготовки мисливствознавців.

Мета навчальної дисципліни полягає у визначенні якості та оптимальних шляхів відтворювальних можливостей мисливських угідь є основою для високоефективного сучасного мисливського господарства. Ці знання є обов'язковими для сучасного фахівця. Також, формування у студентів знань, умінь та навичок сучасних методів обліку, розробки ефективних шляхів використання ресурсів та практичного втілення цих знань і вмінь у виробництві.

Завдання навчальної дисципліни: є створення належної теоретичної бази і отримання практичних навичок основних та сучасних методів біотехнії.

В результаті вивчення дисципліни «Біотехнія» студентам необхідно знати діючі технології лісонасадження, лісокористування та лісозаготівлі з урахуванням фізико-географічних, ґрунтово-кліматичних та інших особливостей регіону, сучасні вимоги до функціонування мисливського господарства, методику розміщування в угіддях біотехнічних споруд, годівниць, солонців,

пурхалищ та іншого, проводити заходи із водозабезпечення та збільшення кормової цінності мисливських угідь. Навчитись розробляти і впроваджувати програми раціонального комплексного використання мисливських угідь як об'єкту мисливського, лісового, сільського господарств, визначати оптимальну ємність угідь та шляхів їх підвищення, складати картосхем мисливських угідь, визначати типи та якість мисливських угідь.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК)

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (СК)

СК 8. Здатність вирішувати поставлені завдання з мисливства та забезпечувати ведення мисливського господарства в лісовому фонді.

СК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства;

ПРН 5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності;

ПРН 7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

ПРН 8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог;

ПРН 10. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для

– денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лек	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Вступ. Предмет і завдання дисципліни. Закріплення мисливських угідь.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Загальні положення біотехнії.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Мисливські угіддя та мисливська фауна.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Охорона тваринного світу.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	64	8	16	-	-	40	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2.												
Теоретичні засади і напрямки управління популяціями тварин.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Обмеження діяльності хижаків та конкурентних щодо мисливських видів тварин.	11	2	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Заходи з охорони і примноження ресурсів мисливської фауни.	29	3	6	-	-	20						
Разом за змістовим модулем 2	56	7	14	-	-	35	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	15	30	-	-	75	-	-	-	-	-	-

3. Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні положення біотехнії.	2
2	Мисливські угіддя та мисливська фауна України.	2
3	Сучасний стан динаміки та використання мисливських ресурсів.	2
4	Сучасний стан динаміки та використання мисливських ресурсів.	2
5	Охорона тваринного світу	2

6	Біологічні особливості диких ратичних.	2
7	Обмеження діяльності хижаків та конкурентних щодо мисливських видів тварин.	4
8	Селекційна робота в мисливському господарстві.	2
9	Кормова база мисливського господарства та її регулювання.	4
10	Біотехнічні аспекти лісогосподарської діяльності.	4
11	Водозабезпечення мисливських угідь.	2
12	Поліпшення захисних, кормових та гніздових умов мисливських угідь.	2
Всього:		30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Комплексні характеристики мисливських угідь.	10
2	Раціональне використання мисливських угідь.	10
3	Раціональне використання мисливських угідь.	10
4	Підгодівля мисливських тварин.	15
5	Підгодівля мисливських тварин.	15
6	Кормові та захисні властивості мисливських угідь.	15
Всього:		75

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист практичних робіт.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – : <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=325929>;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикум;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної практики навчальної дисципліни.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Гуржій Р.В., Смаголь В.М., Білоус В.М. Управління популяціями диких тварин. Методичні вказівки. Київ : редакційно-видавничий відділ НУБіП 2024. 30 с.

2. Кодекс українського мисливця (етика, культура, самоврядування) від 01.06.2024, Редакція І. Київ: Видавництво «ЕКО-інформ», 2024. 40 с.

3. Гуржій Р.В., Смаголь В.М., Білоус В.М., Пузріна Н.В. Методичні вказівки щодо вивчення програмних питань із дисципліни «Управління популяціями диких тварин», тематика практичних занять, матеріали до індивідуальних завдань для виконання практичних робіт та контрольні запитання. Київ : редакційно-видавничий відділ НУБіП 2024. 30 с.

4. Катиш С. В. Дичерозведення на території лісостепової і степової зон України (на прикладі Полтавської і Запорізької областей). *Біологічні системи*. 2016. Т. 8. Вип. 2. С. 219-227.

5. Кратюк О. Л., Гузій А. І., Власюк В. П., Бездітко Л. В. Характеристика вольєрів для ратичних *Artiodactyla* на території Житомирської області. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2018, т. 28, № 2. С. 50–53.

6. Коніщук В.В. Смаголь В.М., Шумигай І.В. Природоохоронне значення

торфових екосистем Плав-ІІ, Ямни Житомирського Полісся. *Агроекологічний журнал*, 2022. № 3. С. 6-16.

7. Новицький, В. Смаголь, В. Білоус, Н. Міняйло. Заборона регулювання чисельності диких тварин у період дії воєнного стану: проміжні екологічні та епізоотичні наслідки для України. *Біологія тварин*, 2024. Т. 26, № 3. С. 97.

8. Смаголь В.М., Пузріна Н.В., Білоус В.М., Гуржій Р.В. Мисливствознавство: методичні рекомендації, методичні вказівки та контрольні питання до для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 205 – «Лісове господарство». Київ : редакційно-видавничий відділ НУБіП 2024. 24 с.

9. Червона книга України. <https://redbook-ua.org/>

10. Smagol, V., Stupak, A., Smagol, V., Yanevich, O. The saiga antelope (*Saiga tatarica*) in the Quaternary of Ukraine: distribution and morphology // *Theriologia Ukrainica*. 2024. Vol. 27. P. 55-68.

11. Біологія: фауністичне районування землі. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/biolog/26439/>

12. Всеукраїнська газета “Полювання та риболовля” URL: <https://hunt-fish.com.ua/>.

13. Закон України про мисливське господарство та полювання URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#Text>.

14. Закон України про тваринний світ. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>.

15. Зоогеографія. Енциклопедія сучасної України URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=17064.

16. Зоогеографічне та мисливськогосподарське районування. Робоча програма та методичні поради для студентів ОС «Магістр» зі спеціальності 205 «Лісове господарство». Житомир: „Полісся”, 2016. 21 .

17. Сайт Українського товариства мисливців та рибалок (УТМР). URL: https://www.uoor.com.ua/ukr/about_organization/news.

18. Теріологічна школа: теріологічні видання URL: <http://www.terioshkola.org.ua/ua/library.htm>.